

Františkovo slovo

č.219

Ekonomii je potřeba „oduševnit“

Petrův nástupce k poutím do Medžugorje

Více než 80% obyvatel Sýrie žije nyní pod prahem chudoby

Kdo popírá existenci d'ábla, nechápe transcendenci Boha

O Otčenáši – Zbav nás od Zlého

Papež: Výhrada svědomí se neslučuje s pohrdáním a odsuzováním

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Ekonomii je potřeba „oduševnit“

Papež František svolává do Assisi mladé ekonomy a podnikatele. Setkání pod názvem "Františkova ekonomika" se má uskutečnit ve dnech 26. - 28. března 2020. Klade si za cíl "oduševnit" ekonomii a přispět k vytváření nových a lidštvějších ekonomických vzorců odpovídajících vizi integrální ekologie.

Mladým ekonomům, podnikatelům a podnikatelkám z celého světa

Drazí přátelé,

Píši vám, abych vás pozval na iniciativu, která je mým velkým přáním. Událost, která mi dovolí setkat se s těmi, kdo se nyní připravují a začínají studovat a uskutečňovat odlišný druh ekonomie; ekonomii, která je nakloněna životu a nezabíjí, zahrnuje a nevyklučuje, polidšťuje a neodlidšťuje, pečuje o stvoření a nedrancuje ho. Událost, která nám pomůže pobýt společně a poznat se, a povede nás ke ztvrzení „paktu“ za změnu současné ekonomie a duši ekonomie zítřka.

Ano, je zapotřebí „oduševnit“ ekonomii! A jaké město by k tomu bylo vhodnější než Assisi, které je po staletí symbolem a poselstvím humanismu bratrství? Jestliže je sv. Jan Pavel II. zvolil za ikonu kultury míru, mně se jeví také jako místo vhodné k tomu, aby inspirovalo novou ekonomii. Zde se František obnažil z veškeré světskosti, aby si zvolil za kompas svého života Boha, a když se stal chudým mezi chudými, stal se také bratrem všech. Z jeho rozhodnutí pro chudobu povstala také vize ekonomiky, jež zůstává svrchovaně aktuální. Vize, která může dát naději naší budoucnosti a prospět nejen nejchudším z chudých, ale celé naší lidské rodině. Vize, která je také nezbytně nutná vzhledem k osudům celé planety, našeho společného domu, „naší matky Země“, řečeno slovy sv. Františka v jeho Písně o Bratru Slunci.

Ve své encyklice *Laudato sí* jsem zdůraznil, že dnes více než dříve je všechno hluboce propojeno a že ochrana životního prostředí nemůže být oddělována od zajištění spravedlnosti pro chudé a hledání odpovědí na strukturální problémy globální ekonomie. Potřebujeme opravit modely růstu, které nejsou schopné zajistit respekt k životnímu prostředí, otevřenost k životu, péči o rodinu, sociální rovnost, důstojnost pracujících a práva budoucích generací. Naneštěstí jen nemnozí slyší výzvu k uznání závažnosti těchto problémů a především k uskutečňování nového ekonomického vzorce, vycházejícího z kultury společenství, založené na bratrství a rovnosti.

František z Assisi je mimořádným příkladem péče o zranitelné lidi a o integrální ekologii. Vybavují se mi slova, s nimiž se k němu obrátil Ukřižovaný v kostelíku sv. Damiána: „Jdi, Františku, oprav můj dům, který, jak vidíš, je celý v troskách“. Onen dům, jenž je třeba opravit, se týká všech. Týká se církve, společnosti a srdce každého z nás. Týká se stále více také prostředí, které urgentně potřebuje zdravou ekonomii a udržitelný rozvoj, který by zhojil jeho rány a zajistil důstojnou budoucnost.

Vzhledem k této naléhavé potřebě je každý z nás volán k tomu, aby zrevidoval své mentální a mravní priority a sladil je lépe s Božími příkázáními a s nároky společného dobra. Chtěl jsem však pozvat především vás, mladé lidi, protože vaše touha po lepší a šťastnější budoucnosti z vás činí prorocké znamení naší doby, poukazující k ekonomii pozorné k člověku a k životnímu prostředí.

Drazí mladí lidé, vím, že jste schopni slyšet ve svém srdci stále úzkostnější volání země a jejích chudých hledajících pomoc a „odpovědnost“, totiž někoho, kdo by „odpověděl“ a neodvracel zrak. Budete-li naslouchat, co vám říká srdce, budete se vnímat jako součást nové a odvážné kultury, nebudete se bát rizika a budete pracovat na budování nové společnosti. Zmrtvýchvstalý Ježíš je naší silou! Jak jsem vám řekl v Panamě a napsal ve své postsynodální apoštolské exhortaci *Christus Vivit*: „Prosím vás, nedovolte, aby se jiní stali protagonisty změny! Budoucnost vchází do světa skrze vás. Po vás žádám, abyste byli protagonisty této změny. (...) Žádám vás, abyste byli budovatelé světa, abyste se dali do práce na lepším světě“ (č. 174).

Vaše univerzity, vaše podniky a organizace jsou dílnami naděje, v nichž lze vytvářet nové cesty chápání ekonomie a pokroku, bojovat s kulturou plýtvání, dávat hlas těm, kdo ho nemají a nabízet nový životní styl. Dokud náš ekonomicko-sociální systém bude produkovat bytí jen jedinou obětí a dokud bude odepisován třeba jen jediný člověk, nemůže nastoupit svátek univerzálního bratrství.

Chtěl bych se s vámi setkat v Assisi, abychom skrze *společný pakt* mohli šířit proces globální změny, v němž se spojí úmysly nejen těch, kdo mají dar víry, ale všech lidí dobré vůle, bez ohledu na odlišnost vyznání a národnosti, spojených ideálem bratrství, pozorným především k chudým a vyloučeným. Vybízím každého z vás, abyste se stali protagonisty tohoto paktu a jako jednotlivci i kolektivy vzali za svůj úkol společně pěstovat sen o novém humanismu, odpovídajícímu očekávání člověka a Božímu plánu.

Jméno této události „*Františkova ekonomie*“ jasně odkazuje k světcovi z Assisi a k evangeliu, které naprosto konsistentně prožíval také v ekonomické a sociální rovině. Svätý František nám nabízí ideál a v jistém smyslu také program. Pro mne, který jsem si zvolil jeho jméno, je neustálým zdrojem inspirace.

Spolu s vámi a pro vás se obrátím s výzvou na některé z nejlepších ekonomů a podnikatelů, kteří již pracují na globální úrovni na vytvoření ekonomie odpovídající těmto ideálům. Věřím, že zareagují. A s důvěrou hledím především na vás, mladé lidi, kteří jste schopní snít a odhodlaní – s Boží pomocí – budovat spravedlivější a lepší svět.

Naše setkání je naplánováno na dny 26. až 28. března 2020. Spolu s biskupem Assisi, jehož předchůdce Guido před osmi staletími přijal do svého domu mladého Františka po prorockém gestu obnažení, vás chci přijmout také já. Čekám na vás a již nyní vás zdravím a žehnám vám. A prosím vás, nezapomínejte se za mne modlit.

12.5.2019

Petrův nástupce k poutím do Medžugorje

Vatikán/Medžugorje. Prozatimní ředitel tiskového střediska Svatého stolce v odpovědi na dotaz novinářů sdělil, že „Svätý otec prostřednictvím arcibiskupa Henryka Hosera, apoštolského vizitátora v Medžugorje, a prostřednictvím nunciatury v Sarajevu, oznámil, že je možné organizovat poutě do Medžugorje. Stále však ve snaze nevytvářet dojem, že tím církev uznává autenticitu tamějších fenoménů, jež dosud vyžadují církevní šetření. Týká se to pastýřů všech stupňů a řádů, kteří se rozhodnou vydat do Medžugorje a celebrovat tam nebo koncebrovat. Vzhledem k velkému počtu lidí, přicházejících do Medžugorje, a hojným plodům milosti, které odtud vzešly, je toto rozhodnutí výrazem zvláštní pastorační pozornosti, kterou Svätý otec tomuto místu věnuje, aby usnadnil a podpořil dobré plody. Apoštolský vizitátor tak po dohodě s místními ordináři bude moci snadněji navazovat vztahy s osvědčenými a dobře připravenými kněžími, kteří organizují poutě do Medžugorje a kterým nabídne informace a indikace pro plodný průběh takovýchto poutí“ – tolik sdělení vatikánského tiskového střediska.

13.5.2019

Více než 80% obyvatel Sýrie žije nyní pod prahem chudoby

Aleppo. Osm let války v Sýrii přineslo 500 tisíc mrtvých, 200 tisíc nezvěstných a 13 milionů běženců. Jde o jednu z největších humanitárních krizí po II. světové válce. Více než 80% Syřanů žije pod prahem chudoby; 11,7 milionů lidí je momentálně zcela závislých na charitativní pomoci. Mezi nejvíce alarmující údaje patří fakt, že 85% populace (15,5 milionu Syřanů z celkového počtu 18,2 milionů) nemá přístup ke zdroji pitné vody a zdravotnicko-hygienickým službám; 6 milionů lidí je na konci svých sil. „Rány jsou obrovské, dvě třetiny obyvatel muselo opustit svoje domy, část utekla do vnitrozemí, ale mnozí do zahraničí: do Libanonu, Jordánska, Turecka i do Evropy,“ – těmito slovy popisuje situaci pro vatikánskou agenturu *Fides* syrský jezuita Victor Assouad, asistent generálního představeného Tovaryšstva Ježíšova.

Takzvaný islámský stát ztratil většinu teritoria, které okupoval, ale některé regiony jsou dosud sužovány různými skupinami, podporovanými ze zahraničí. „Nicméně je zde snaha o diplomatické řešení konfliktu a převažuje nad vojenskými operacemi – podotýká otec Assouad. Začíná se mluvit o návratu uprchlíků do země.“ Během posledních měsíců se vskutku vrátilo z Libanonu do Sýrie 50 tisíc lidí z 1,2 milionu tamějších uprchlíků. Syrský jezuita podotýká, že rodina má v syrské společnosti ústřední postavení. „Rodina je to nejdůležitější, aby se mohlo hledět do budoucnosti,“ zdůrazňuje otec Assouad a poznamenává, že „politika musí být pozornější k těm, kteří odcházejí ze svojí vlasti a přišli o

všechno.“ Bývalý jezuitský provinciál Blízkého východu také vysvětluje, že „není zapotřebí pranýřovat spojitost mezi násilím a islámem, nýbrž pochopit, že kořenem tohoto a mnoha jiných konfliktů je nespravedlnost. Za důležité považují vzdělání. Myslím, že dětem je třeba poskytnout správné vzdělání, aby mohly vytvářet budoucnost Sýrie,“ říká syrský jezuita Victor Assouad pro katolickou agenturu *Fides*.

14.5.2019

Kdo popírá existenci d'ábla, nechápe transcendenci Boha

Řím. Papežská univerzita *Regina Apostolorum* ve spolupráci s boloňskou Skupinou sociálně-religiózního výzkumu a informovanosti (*GRIS*) zorganizovaly již čtrnáctý ročník kurzu o exorcismu a modlitbě za osvobození (6.-11.5.). Tento seminář nahrazuje výuku démonologie a angelologie, která se vytratila z teologických fakult, a za dobu své existence se osvědčil jako nejúčinnější nástroj církve k hlubšímu poznání těchto nauk a různých vlivů démonického působení ve světě – od antropologického a sociálního, přes neurologický až po kriminologický a právní dopad. Novinkou letošního ročníku byl „ekumenický kulatý stůl“, u něhož zasedli zástupci různých křesťanských vyznání. Obřady exorcismu (byť v různých obměnách) praktikují pravoslavná i různé protestantské církve.

Na rozdíl od všeobecného přesvědčení se šestidenního studijního semináře neúčastní pouze exorcisté, nýbrž pestré publikum katolických pastoračních pracovníků i dalších zájemců, vysvětluje jeden z organizátorů, dominikánský exorcista, **fr. François Dermine**:

„V prvé řadě to není kurz určený exorcistům, i když mnozí na něj přijíždějí. Schází se tu pestré publikum posluchačů, které touží po vhledu do tematiky spojené s mnoha pověrami či tajemnem. Tedy především kněží, kteří se chtějí informovat o úřadu exorcisty anebo se na něj na žádost svého biskupa připravují, dále učitelé náboženství, pastorační zaměstnanci, psychologové a psychiatři, právníci a dokonce příslušníci bezpečnostních sil, protože se hovoří také o satanismu. Zaplňujeme tak vakuum, které se vytvořilo na teologických fakultách poté, co naprostá většina z nich zrušila semináře angelologie, démonologie a exorcismu. Došlo k tomu vinou určitého racionálního posunu v univerzitní výuce a ve snaze o větší pastorační zaměření teologických kurzů. Z toho důvodu se přestala přednášet celá řada předmětů, považovaných za druhořadé, ačkoli takové ve skutečnosti nejsou. Například seminář angelologie je zcela zásadní jak z hlediska dogmatického, tak morálního a pastorálního. Sám Ježíš řekl, že ďábelský vliv existuje a je všudypřítomný, aniž bychom, jak dodávám, samozřejmě za vším museli hledat ďábla. Považuji nicméně za zcela nepostradatelné o něm něco vědět...“

Učitelství církve – vnímané jako všeobecné instituce – odjakživa a trvale hlásal existenci d'ábla a jeho vliv ve světě. Na přelomu tisíciletí vyšly ve dvou edicích aktualizované obřady exorcismu (1998,2004) a církvi záleží na tom, aby byl v každé diecézi jmenován kněz-exorcista, pokračuje francouzský dominikán. Někteří členové církve, včetně takových, kteří mají rozhodující vliv na formaci nových generací, ovšem působení zlého ducha podceňují:

„Pokud se vytratí existence d'ábla a jeho vlivu, nedokážeme už zřetelně pohlédnout ani na Boží transcendenci a na poslání Ježíše Krista. V listě Židům i prvním Janově listě jasně stojí, že Boží Syn přišel proto, aby udělal konec ďáblově činnosti. A toto tvrzení nelze nijak přeslechnout...“

Říká na okraj římského kurzu o exorcismu a modlitbě fr. François Dermine.

Generální audience

15.5.2019

O Otčenáši – Zbav nás od Zlého

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Přicházíme tedy nakonec k sedmé prosbě Otčenáše: »zbav nás od Zlého« (*Mt 6,13b*). Kdo se modlí, prosí tímto výrazem nejen o to, aby nebyl v čase pokušení osamocen, nýbrž žádá také o to, aby byl osvobozen od zla. Originální řecké sloveso je velmi silné, poukazuje na Zlého, který se nás snaží popadnout a hryznout (srov. *1 Petr 5,8*) a od něhož chceme být osvobozeni Bohem. Apoštol Petr říká, že ten Zlý, ďábel, kolem nás obchází jako rozzuřený lev, aby nás pohltil, a my prosíme Boha, aby nás osvobodil.

Tyto dvě prosby - »neuveď nás« a »zbav nás« - vyjadřují podstatnou charakteristiku křesťanské modlitby. Ježíš učí svoje přátele, aby vzývali Otce tváří v tvář všemu, a to zvláště ve chvílích, kdy Zlý dává pocítit svoji hrozivou přítomnost. Křesťanská modlitba totiž nezavírá oči před životem. Je modlitbou synovskou, nikoli infantilní. Není tak poblázněná Božím otcovstvím, aby zapomněla, že putování člověka je plně nesnází. Kdyby Otčenáš neměl tyto poslední verše, jak by se mohli modlit hříšníci, psanci, zoufalci a umírající? Poslední prosba je ta, kterou budeme pronášet vždycky, když jsme v úzkých.

Výskyt zla v našem životě je nepopíratelný. Dějepisné knihy jsou skličujícím katalogem častých nezdarů naší existence v tomto světě. Je to tajemné zlo, které zajisté není Božím dílem, ale potichu proniká dějinnými záhyby. Potichu jako had, který přináší jed. Někdy se zdá, že má navrch. Jsou dny, kdy se zdá, že je zřetelnější než Boží milosrdenství.

Kdo se modlí, není slepý a jasně vidí toto zlo, které tolik překáží a tolik odporuje samotnému tajemství Boha. Spatřuje ho v přírodě, v dějinách, ba dokonce ve svém srdci. Mezi námi totiž není nikdo, kdo by mohl říci, že je oprostěn od zla nebo jím nebyl alespoň pokoušen. Všichni víme, co je zlo. Všichni víme, co je pokušení. Všichni jsme zakusili na svém těle pokušení nějakého hříchu. Pokušitel nás ponouká, nutí ke zlému a říká: učiň to, pomysli na to, jdi tudy...

Poslední zvolání Otčenáše se obořuje na toto členité zlo, které pokrývá ty nejrozmanitější zkušenosti: lidský žal, utrpení nevinných, otroctví, manipulace druhými, pláč bezelstných dětí. Všechny tyto skutečnosti v lidském srdci protestují a dostávají hlas v posledních slovech Ježíšovy modlitby.

Právě v Pašijích nacházejí některé výrazy Otčenáše nejpůsobivější odezvu: »Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mě tento kalich! Avšak ne co já chci, ale co ty chceš« (Mk 14,36). Ježíš plně zakouší tento bodec zla. Nejenom umírání, nýbrž smrt ukřižováním. Nejen osamocení, nýbrž i opovržení. Nejenom nevraživost, nýbrž i krutost, zvilost proti Sobě. Ano, toto je člověk: bytost, jež je určena k životu, přeje si lásku a dobro, ale neustále vystavuje sebe i své bližní zlu až do té míry, že můžeme být pokoušeni zoufat si nad člověkem.

Drazí bratři a sestry, Otčenáš se tak podobá symfonii, která se v každém z nás dožaduje dokončení. Křesťan ví, jak ujařmuje moc zla, a zároveň zakouší, že Ježíš, který nikdy nepodlehli jejímu lichocení, je na naší straně a přichází nám na pomoc.

Takto nám Ježíšova modlitba zanechává ten nejcennější odkaz, totiž přítomnost Božího Syna, který nás bojem za obrácení osvobodil od zla. V hodině posledního zápasu vybízí Petra, aby zastrčil meč do pouzdra, slibuje litujícímu lotrovi ráj a všem lidem okolo, neuvědomující si tragédii, jež probíhá, podává upokojující slova: »Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí« (Lk 23,34).

Z Ježíšova odpuštění na kříži proudí pokoj, pravý pokoj, který přichází z kříže, je darem Zmrtvýchvstalého, darem, kterým nám dává Ježíš. Pomyslete, že Ježíš poprvé zdraví slovy »pokoj vám«, pokoj vašim duším, vašim srdcím, vašim životům. Pán nás obdarovává pokojem, odpouští nám, ale my máme prosit: »zbav nás od Zlého«, abychom nepodlehli zlu. Toto je naše naděje, síla, kterou nám dává vzkříšený Ježíš, který je tady mezi námi. Je zde. Je tady se svojí mocí, která nám umožňuje pokračovat dál, a slibuje, že nás zbaví Zlého.

17.5.2019

Papež: Výhrada svědomí se neslučuje s pohrdáním a odsuzováním

Vatikán. Papež František dnes přijal několik stovek zástupců italského Sdružení katolických zdravotníků, které slaví 40 let od svého vzniku a je rozšířeno na celém území Itálie. V promluvě upozornil na radikální proměnu zdravotnictví, kde nečekané technologické vymoženosti otevírají cestu novým diagnostickým a léčebným technikám, ovšem zároveň vyvolávají četné etické otázky, čímž se mění způsob vnímání medicíny a vztah k nemocným. Před jakýmkoli lékařským zásahem je třeba pozorně zvážit, zda skutečně respektuje lidský život a jeho důstojnost, upozornil papež. Do hry tak vstupuje výhrada svědomí, která dnes bývá zpochybňována, poznamenal dále, avšak která se zároveň stává znamením pro kolegy, pacienty i jejich rodiny

„Výhradu svědomí, pokud je nezbytná, je tudíž nutno volit s respektem, aby se to, co má být činěno pokorně, nestalo důvodem k pohrdání a pýše, a tím nevzbudilo totéž pohrdání v lidech, kteří vás pozorují. Zabránilo by jim to v pochopení pravé motivace vašeho rozhodnutí. Je naopak dobré za každých okolností vyhledávat dialog, zejména s lidmi, kteří stojí na jiných pozicích, naslouchat jejich mínění a snažit se předat své, nikoli však autoritativně, nýbrž jako někdo, komu záleží na skutečném dobru lidí.“

Papež varoval před zpředmětněním pacienta, ale též odborného personálu, jemuž ve snaze o neustále zefektivňování medicíny hrozí vyhoření či emotivní stres. „Je důležité, aby práce zdravotníků byla náležitě oceňována a příslušně zaměstnanecky ošetřena, s možností další formace a tím i stále nové motivace“, řekl mimo jiné římský biskup při dnešní audienci.